

Beszámoló

A 2009/2010-es tanévben a Kontrasztok Alapfokú Művészetoktatási Intézmény részt vett a TÁMOP 3.1.4. pályázatban, melynek keretében a pályázatba bevont pedagógusok újfajta tanulásszervezési eljárásokat vezettek be, és lefektették a kompetencia alapú oktatás alapjait. Írásomban részletesen kitérek a pályázatot megelőző szakaszra, valamint annak megvalósításra is.

A Támop 3.1.4. pályázat előkészítő szakaszában, 2009. augusztusában az alábbi továbbképzéseken vettünk részt:

1. Tanítási módszerek, eljárások, technikák a gyakorlatban: kooperatív tanulás, projekt, differenciálás, tanulásmódszertan;
2. A számítógép alkalmazási lehetőségei a tanítás-tanulás folyamatában (IKT).

A továbbképzés első részében képet kaptunk a tanulásirányítás-tanulásszervezés legfontosabb módszereiről, eljárásairól, technikáiról, amelyek alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra. Ugyanakkor esett szó a gyerekek alaposabb megismeréséről, feltérképezéséről, nagyon sok erre irányuló gyakorlatot, tesztet, játékot tanultunk, végeztünk. A tanév során ezeknek a feladatoknak köszönhetően alaposabban meg tudtam ismerni a gyerekeket, jobban megnyíltak előttem az által, hogy megkérdeztem őket, mit várnak el tőlem, vagy az órától. A gyakorlatok által fejlődött a tanulók szociális kompetenciája is, ugyanakkor általuk gyerekközpontúvá tudtuk tenni az órát. Úgy gondolom, hogy a gyerekek megismerése, képességeik felmérése, igényeik meghallgatása nagyon fontos része a zeneiskolai oktatásnak, mert a differenciált oktatás, amely az egyik fő feladata a zeneiskolai oktatásnak, csak az eltérő képességek figyelembevételével tud megvalósulni. Ezt a módszert, gyermekközpontú szemléletet érdemes a fenntarthatósági időszak utáni évekre is átmenteni.

A pályázatnak köszönhetően rendelkezésünkre állt egy csomó eszköz, amelyek megkönnyítették az órai munkát, és amelyek mind a tanulók zenei képességeinek fejlődését szolgálták. Az első félévben például gyakran használtunk különböző ütőhangszereket olyan esetekben, amikor valamelyik növendéknek nehézségei adódtak valamilyen ritmussal. Az eszközök másik csoportját az IKT eszközök alkották, amelyek színesebbé, érdekesebbé, moderné tették az órákat, és amelyek nagy sikert arattak a gyerekek körében. Már az első félévben is sokszor használtam az órákon a laptopot videók és hangfelvételek lejátszására, a félévi vizsgák előtt pedig digitális diktafonnal vettük fel a vizsgadarabokat és elemeztük ki őket.

A második félév eléggé sűrű volt, mert ekkor lett elkészítve, kidolgozva, bevezetve és dokumentálva a gitár tanszaki innováció: egy modul, egy projekt és egy témahét, valamint az új tanulásszervezési eljárások köré szerveződő rendezvénysorozat, a Tavaszi Zsongás lebonyolítása is ekkor történt meg. A Tavaszi Zsongás rendezvénysorozat részét képezte a Szilvágyi Sándor gitárművész által tartott gitárkurzus, a Barokk projektnap és a Kontrasztok Zenei Fesztivál.

A projekt témája „A barokk kor és a barokk táncok” volt. Nehéz volt olyan időpontot találni, amely minden gyereknek megfelelt, szinte mindenkinek felborította a megszokott délutáni programját. Ezt nem lehet megelőzni, mert a zeneiskola délutáni elfoglaltságot jelent a növendék számára, és emiatt elkerülhetetlen, hogy ne ütközzön valamilyen más tevékenységgel. A feldolgozott zenetörténeti korszakról a tanulóknak felszínes ismereteik voltak, ebből kifolyólag az új ismereteket nagy örömmel fogadták. Nagyon várták, hogy együtt dolgozhassanak, zenélhessenek a többi gitárossal, ami az egyéni hangszeres órákon nem lehetséges. Úgy gondolom, hogy jól sikerült a projekt, amely során a tanulók részletesebben megismerkedtek a barokk korról, egy átfogó képet kaptak arról, új ismeretekkel gazdagodtak, lehetőségük adódott, hogy megismerjék a tanszakon tanuló társaikat, új barátságok születhettek. Engem örömmel töltött el az a tény, hogy kipróbálhattam a kooperatív tanulási technikákat, amelyre eddig nem kerülhetett sor, mert a hangszeres órákon nem csoportosan, hanem egyénileg foglalkozom a gyerekekkel. A projekt végén a gyerekek nem örültek annak, hogy vége lett, a legtöbben még szívesen jártak volna tovább. A téma meghatározása érthető, viszont túlságosan nagy, érdemes lenne szűkíteni rajta. A fenntarthatósági időszakban nagyobb figyelmet kell fordítani a tanterem átrendezésére, mert az sok munkát és időt igényelt, erre kell valamilyen megoldást találni.

A témahét címe „A fellépések és vizsgák alkalmával fellépő szorongás, lámpaláz leküzdésének segítése tanulás-módszertani és más eszközökkel, önismeret”. Sikeres volt a gyerekek körében, a feladatok elnyerték a tetszésüket, a 4. óra első tevékenysége, a „felkészítés váratlan helyzetekre” kifejezetten tetszett nekik. Hasznosnak bizonyult, mert az évvégi koncerteken, és a vizsgán sokkal magabiztosabbak voltak, a stresszhelyzetet jobban tudták kezelni. Nagyon pozitív volt, hogy konkrétan lehetett, kellett foglalkozni a szorongással és a lámpalázzal, és hogy ki lettek mondva olyan technikák, módszerek, amelyekre eddig is szükség lett volna. Abban az esetben, ha a téma nem változik, akkor a következő témahetet is célszerű valamilyen fesztivál, koncert, verseny vagy vizsga elé tervezni, a fentebb említett okok miatt.

A modul egyik célja az attitűd, a motiváció fokozása volt, mert a klasszikus gitárosok nagy része vonzódást érez az elektromos gitár, valamint különböző „könnyűzenei” műfajok iránt. Ez természetesen nem baj, csak azok a diákok, akik inkább az elektromos hangszeren szeretnének tanulni, egy idő után alulmotiváltak lesznek, mivel a zeneiskolában csak klasszikus gitározni lehet, és abbahagyják zenei tanulmányukat. A modul másik célja a tanulók saját értékrendjének a kialakításában való segítségnyújtás, hogy tudják elválasztani mi a valódi különbség az értékes és értéktelen között, a szórakoztató zenei tucat termék és az egyedi alkotás között, célja még az ítélethozatali és döntési képesség fejlesztése, a klasszikus gitározás és a könnyűzene közötti átjárhatóság meglátása, a tanulók önértékelésének formálása, fejlesztése. A modulban a tanulók megismerkedtek az elektromos gitárral, kipróbáltak és megtanultak különböző játékmódokat, különleges technikákat, együtt zenéltek, zenét hallgattak, játszottak, zenei stílusokkal és híres gitárosokkal ismerkedtek meg.

A modul nagyon jól sikerült, mert a gyerekek megismerkedtek az elektromos gitárral, együtt zenélhettek, miközben értékekkel gazdagodtak. A célja teljes mértékben megvalósult, mert a gyerekek nagyon lelkesek voltak mindvégig, nem akartak hazamenni az órákról, annyira élvezték. Sokuknak egy álma vált valóra, azzal, hogy elektromos gitárt foghattak a kezükbe.

Összegezve elmondható, hogy nagyon sikeres és hasznos hónapokat hagytunk magunk mögött. Új tanulászervezési eljárásokkal gazdagodott a gitár módszertan, és ezekkel kiegészülve a gitár még inkább szolgálhatja a gyermekek esztétikai-művészeti kompetenciájának fejlesztését. Azonban a mi képzési profilunk nem fog alapjaiban megváltozni, mert továbbra is hetente kétszer harminc percben fogunk találkozni a gyerekekkel, és továbbra is a tanáron fog múlni az, hogy a gyerek mennyire szeret órára járni, mennyire szeret gitározni, mennyire fogadja el azt, amit a tanára mond neki. De: a TÁMOP 3.1.4. egy nagyon jó lehetőség, amely jó módszereket, eszközöket adott a kezünkbe, csak rajtunk áll, hogy élni tudunk-e ezzel a lehetőséggel, rajtunk áll, hogy színesebbé, érdekesebbé, gazdagabbá, élvezhetőbbé, piacképesebbé tudjuk-e tenni a zeneiskolai oktatást.

Domokos Lehel
gitár tanszakvezető